

ת"פ (באר שבע) 5687-03-23 - מדינת ישראל נ' ראד אבו גלידן (עציר)

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

08/04/2025
ת"פ 5687-03-23 מדינת
ישראל נ' אבו גלידן (עציר)

לפני כבוד השופט הבכיר, אליהו ביתן

בעניין:
המאשימה:
נגד
הנאשם:
מדינת ישראל
ראד אבו גלידן (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד עינת בלנרו

הנאשם ובאי-כוחו, עו"ד אסתר בר ציון ועו"ד ויקטור און

גזר דין

כללי

1. בטרם שמיעת הראיות הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן והנאשם הודה בעובדותיו.

כתב האישום המתוקן מתאר כי ביום 06.02.23 בשעה 00:40 היה הנאשם ברכב שטח ללא סימני זיהוי באזור מעלה רמון, והוביל ברכבו עבור אחר סמים מסוכנים מסוגים שונים המחולקים לאריזות כמפורט להלן -

3 אריזות של סם מסוכן מסוג הרואין במשקל כולל של 35 ק"ג נטו.

אריזה של סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 30 ק"ג נטו.

אריזה של סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 20 ק"ג ברוטו.

3 אריזות של סם מסוכן מסוג מתאמפטמין במשקל כולל של 8.717 ק"ג נטו.

שוטרים שהבחינו בנאשם סימנו לו לעצור באמצעות הדלקת אורות משטרה מהבהבים, קריאות "עצור משטרה", פצצות תאורה וכו', אך הנאשם התעלם מקריאות השוטרים

ולאחר שביצע פניית פרסה החל לברוח מהמקום בנסיעה מהירה. במהלך בריחת הנאשם רכבו התהפך והוא יצא מהרכב והחל לברוח רגלית עד שנעצר על ידי שוטר שרדף אחריו.

2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן כאמור, הוא הורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7 (א) ו- (ג) רישא בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג-1973.

3. במסגרת הסדר הטיעון הסכימו הצדדים שהמאשימה תעתור להטיל על הנאשם 15 שנות מאסר בפועל ורכיבי ענישה נוספים, וההגנה תטען לעונש כהבנתה.

תסקיר שירות המבחן

4. לבקשת ב"כ הנאשם ובהסכמת התביעה, שירות המבחן הכין תסקיר על הנאשם, בו צוינו

בין היתר הדברים הבאים -

הנאשם בן 30, יליד הארץ, נשוי ואב לילדה בת שנתיים. טרם מעצרו התגורר בפזורה ועבד בתחום הניקיון בבית ספר באזור מגוריו. תיאר כי משפחתו סובלת מקושי כלכלי ולאורך השנים התקשתה להתקיים והוא עצמו מצוי בחובות כלכליים. לחובתו הרשעה משנת 2019 בעבירות סמים עליהן נידון לתשעה חודשי מאסר בעבודות שירות ועונשים נלווים. שירות המבחן ציין כי בעבר הנאשם שולב בקבוצה טיפולית ושיתף פעולה כנדרש, אך בשלב מסוים עזב את הקבוצה בשל קשיים אישיים וכלכליים. הנאשם שלל שימוש בסמים ואלכוהול. אשר לעבירה, מודה בביצועה. סיפר כי בעת ביצוע העבירה היה עמו אדם אחר שהצליח להימלט וטען שאותו אדם הציע לו כסף תמורת העברת חבילות. לטענתו לא ידע שמדובר בחבילות שהכילו סם ולא שאל במה מדובר משום שהיה זקוק לכסף. שירות המבחן התרשם שהתנהגות הנאשם באירוע העבירה מבטאת את נטייתו להתנהגות חסרת שיקול דעת ושהוא נוטה לטשטש את חומרת מעשיו. וציין שהנאשם שלל בעייתיות המצריכה שינוי בהתנהגותו בדרך טיפולית. שירות המבחן שקל את גורמי הסיכון והסיכון של הנאשם. ציין כי מדובר בעבירה שנייה של הנאשם בתחום הסמים, ונראה שההליך הפלילי הקודם וההליך הטיפולי בו שולב בעבר לא מהווים גורם מרתיע עבורו. ובסופם של דברים מסר שאין באפשרותו להמליץ על חלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה העשויות להפחית את הסיכון להתנהגות עבריינית.

טענות הצדדים

5. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ועל עוצמת הפגיעה בהם; על מדיניות הענישה הנוהגת; ועל נסיבות ביצוע העבירה, ובין היתר הדגישה את כמויות הסמים

העצומות ואת סוגי הסמים שהחזיק הנאשם; את תפקידו המרכזי באירוע העבירה; את הניסיון שלו לברוח מהשוטרים; ואת העובדה שהוא סירב לנקוב בשמו של המעורב הנוסף. טענה כי לאור הסכמות הצדדים אין צורך לטעון למתחם עונש הולם. הפנתה לאמור בתסקיר שירות המבחן. ציינה את הודאת הנאשם והחיסכון בהעדת העדים, ומנגד את עברו הפלילי של הנאשם והצורך בהרתעת הרבים. עמדה על שווי הסם שנתפס ועל הצורך להטיל ענישה כלכלית. ועתרה להטיל על הנאשם 15 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי ארוך ומשמעותי, פסילה על תנאי וקנס בסך מיליוני שקלים. הגישה את המרשם הפלילי של הנאשם ופסיקה.

6. ב"כ הנאשם טענה כי הנאשם החזיק בסם עבור אחר, והדבר מלמד על כך שהנאשם הוא לא בעל הסם, איננו מתכנן העבירה, ומעמדו נמוך יותר משל בלדר. טענה שלמעשה הנאשם תפקד כסבל ונהג ברכב שהיו מועמסים עליו שקים. ציינה כי לדעתה כנראה שהנאשם לא ידע מה סוג הסמים ומה כמותם, אך כאמור הוא הודה בעובדות כתב האישום המתוקן. ציינה כי לא עולה מכתב האישום שהנאשם היה שותף לאחר. והוסיפה שהנאשם נשוי ואב לילדה והרקע למעשה נעוץ במצבו הכלכלי הקשה. התייחסה לפסיקת המאשימה וטענה כי באותם מקרים דובר בנאשמים שהיו הבעלים של הסמים. הגישה פסיקה. ציינה שהנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי. ועתרה להטיל על הנאשם עונש הנע בין 7 ל- 9 שנות מאסר, בין אם בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם ובין אם לאו. אשר לקנס, טענה שלא הוצגה על ידי המאשימה פסיקה שבה הוטל קנס של מיליוני שקלים.

7. הנאשם הביע צער על מעשיו. אמר שלא ידע שהחזיק כזו כמות של סמים, אך חזר על הודאתו שכך היה. וביקש את רחמי בית המשפט.

8. מר הלייל אבו גלידן העיד לטובת הנאשם. סיפר שהוא בן 63 והוא משמש כראש ועד כפר רמת ציפורים בו מתגורר הנאשם וביקש להתחשב בנאשם.

דין והכרעה

9. האיסור על צריכת סמים נובע מהנזקים החמורים בתחומים שונים הכרוכים בשימוש בסמים. מעגלי הפגיעה נוגעים למשתמש עצמו, לסביבתו הקרובה, לקהילה בה הוא חי ולחברה בכללותה.

10. נזקי הסמים משפיעים אלה על אלה והם הולכים ומתרחבים בתגובת שרשרת - השימוש בסמים קשים גורם לנזקים בריאותיים חמורים, להתמכרות לסם ולתלות בו. הפגיעה הבריאותית וההתמכרות לסם מביאות לפגיעה בתפקוד במישורי החיים השונים ובהם התעסוקה ומילוי התפקידים המשפחתיים והחברתיים המקובלים במסגרות השונות.

במצבים מסוימים הסביבה הקרובה של המשתמש בסם נאלצת לעמוד על גבה את הטיפול בו ולבצע מטלות ותפקידים שונים במקומו. מצב דברים זה פוגע בחברה בכללה, חושף אותה לעבירות רכוש ואלימות המתבצעות על ידי התלויים בסם הזקוקים לכסף לצורך מימון רכישתו; חושף פרטים בחברה לסכנת ההצטרפות למעגל המשתמשים בסם ולמעגל התלויים בו; ומחייב את החברה לטפל במי שבעקבות השימוש בסם הופך לחולה או לנזקק, ולפעול בתחומי המניעה, האכיפה, ההבאה לדין וההחזקה במאסר של המעורבים בעבירות סמים; בנוסף לכך, העיסוק בשלבים השונים של שרשרת הסמים נעשה על ידי גורמים עבריינים, על כל הרעות הכרוכות בכך, ותעשייה זו מגלגלת סכומי עתק המוצאים את דרכם לנתיבי הכלכלה השחורה ומעצימים את מעמדם העברייני של סוחרי הסמים. ומנקודת מבט כללית, ככל שהשימוש בסמים הקשים רווח יותר בחברה מסוימת כך החוסן שלה נחלש והנחשלות גוברת.

11. על רקע מציאות זו רוב ככל מדינות העולם ובהן כל המדינות הדמוקרטיות, אוסרות סחר בסמים קשים והחזקת סמים קשים שלא לצריכה עצמית, והן לוקחות חלק בשיתופי פעולה בינלאומיים במלחמה בהפצת הסמים הקשים.

12. העונש הקבוע לעבירה מסמן את מידת חומרתה העקרונית ואת יחס החברה אליה.

העונש הקבוע לעבירות הסמים הקשות, 20 שנות מאסר, הוא מהחמורים שבעונשי המאסר בישראל.

13. העונש הקונקרטי בעבירות הסמים מושפע במידה רבה מסוג הסם וכמותו. ואפיון סוג הסם נגזר בעיקר מטיב הפגיעות שהוא עלול לגרום, תופעות הלוואי של השימוש בו ומידת ההתמכרות אליו.

14. הנאשם החזיק והוביל סמים מכמה סוגים, שמן הראוי לעמוד על טיבם -

סם **ההרואין** משתייך לקבוצת הסמים המדכאים את מערכת העצבים המרכזית. הוא גורם להתמכרות פיזיולוגית ופסיכולוגית ונחשב לאחד מסוגי הסמים הממכרים ביותר. בשימוש מתמשך, הגוף מפתח עמידות ומאלץ את המשתמש להגדיל את כמויות הסם כדי להרגיש את השפעתו. למכורים, מחסור בסם לתקופה של מספר שעות עד יממה יגרום למצוקה גופנית ולתופעות גמילה, המתבטאות בכאבים עזים בשרירים ובעצמות, הרגשת קור והזעה לסירוגין, עצירות ושלשול לסירוגין, קצב לב מהיר, עלייה בלחץ דם, מצב רוח ירוד, חרדה מוגברת, תוקפנות ונדודי שינה. תופעות הלוואי של השימוש בהרואין חמורות. הוא מדכא תחושת כאב, עלול לגרום לירידה בלחץ הדם, לאיבוד הכרה ודיכוי נשימתי עד כדי מוות. ומנת יתר עלולה להביא לפגיעה במערכת העצבים, ולמוות. (ראה, אתר הרשות הלאומית לביטחון קהילתי

במשרד לביטחון לאומי).

סם הקוקאין נמנה גם הוא על קטגוריית הסמים הקשים. צריכתו משפיעה על מערכת העצבים המרכזית וההתמכרות לו היא מהחזקות ביותר. המשתמשים בו נוטים להגדיל את מנת הצריכה שלהם, דבר הגורם לתופעות פיזיולוגיות והתנהגותיות שליליות, והפסקת השימוש בו כרוכה בתהליך קשה במיוחד, כולל מקרים רבים של דיווח על תגובות היסטוריות ופסיכוטיות. (ראה ע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' גולן שמאי (9.2.2004)).

סם המתאמפטמין הוא סם פסיכואקטיבי סינתטי ממריץ וממכר מאד. השפעותיו לטווח הקצר הן ערנות ופעילות פיזית מוגברת, ירידה בתיאבון, עלייה בנשימה, בקצב הלב, בלחץ הדם ובחום הגוף, והפרעות בקצב הלב. ובטווח הארוך הוא גורם לחרדה, בלבול, נדודי שינה, בעיות מצב רוח, התנהגות אלימה, פרנויה, הזיות, דלוזיות, אובדן משקל, בעיות שיניים חמורות, גירוד אינטנסיבי המוביל לפצעים על העור ועוד. (ראה האתר של הרשות הלאומית לביטחון קהילתי במשרד לביטחון לאומי).

סם החשיש מופק משרף צמח הקנאביס, המכיל את התרכובת THC, שהיא המרכיב הפסיכואקטיבי העיקרי בצמח. השפעות השימוש לטווח קצר יכולות לכלול, בין היתר שינויים תחושתיים; אבדן של תחושת הזמן והמרחב; עליה בקצב הלב; שינויים במצב רוח; האטה בזמן תגובה; בעיות שיווי משקל וקואורדינציה; תיאבון מוגבר; בעיות בחשיבה ובפתרון בעיות; בעיות זיכרון; הזיות; ומחשבות שווא. והשפעות השימוש לטווח הארוך עלולות לכלול סיכון מוגבר להתקף לב; בעיות נשימתיות; וסיכון מוגבר לבעיות נפשיות. (ראה האתר של הרשות הלאומית לביטחון קהילתי במשרד לביטחון לאומי).

15. כמות הסמים שהנאשם החזיק והוביל, עצומה ממש. המדובר בלמעלה מ- **93 קילוגרם של סמים מסוגים שונים - הרואין במשקל 35 קילוגרם נטו. קוקאין במשקל 30 קילוגרם נטו. חשיש במשקל 20 קילוגרם. ומתאמפטמין במשקל 8.7 קילוגרם נטו.**

16. לסיבור האוזן נזכיר כי פקודת הסמים קובעת חזקה שמי שמחזיק בסם ההרואין או הקוקאין במשקל העולה על 0.3 גרם עושה זאת שלא לצורך צריכתו העצמית; מי שמחזיק מתאמפטמין במשקל העולה על 0.2 גרם נטו מחזיק בסם שלא לצורך צריכתו העצמית; ומי שמחזיק חשיש במשקל העולה על 15 גרם נטו מחזיק בסם שלא לצורך צריכתו העצמית.

כמויות הסמים שהנאשם החזיק והוביל מספיקות להכנת **מאות אלפי (!) מנות סם.**

17. הערכים החברתיים שנפגעו ממעשה הנאשם הם בריאות הציבור, שלום הציבור ובטחונו והחוסן החברתי. בהתחשב בטיב הסמים ובכמויות המדוברות, מידת הפגיעה בערכים החברתיים הינה גבוהה ביותר.

18. האינטרס הנגדי העיקרי העומד אל מול שלל הרעות החולות הנגרמות מהפצת הסמים, הוא תאוות הבצע של המעורבים בשרשרת הפצת הסמים, המעוניינים להרחיב ככל הניתן את מעגל צרכני הסמים ולהגדיל את כמויות הסם הנצרכות, על מנת להגדיל את רווחיהם.

"לעולם נזכור עבירת סמים מה היא, ומה הם ערכי-החברה שאנו נדרשים להגן עליהם. מעבר מזה עומדים המערערים - הם ואחרים שכמותם - אנשים שעניינם אל בצע-כסף, ומעבר מזה עומדים צרכני הסם, אנשים אומללים שגופם ונפשם מכורים לסם. אותם עלובים תלו עצמם בסם, ואנשים רעים כמערערים מנצלים תלות זו עד-תום לגריפת כסף-רע לכיסיהם. המערערים מוכרים סם-מוות למי שמכרו את גופם לסם, ועל עיסקאות-מכר אלו זוכים הם בתמורה כספית. למותר להזכיר את שרשרת העבירות הנדרשת מעיסקאות הסם: צרכנים שאין הפרוטה מצויה בכיסם פושטים על אחרים, שודדים אותם, פורצים לבתייהם, תוקפים אותם, והכל כדי להשיג מימון לרכישתו של הסם. המערערים אינם חבים, כמובן, מבחינה משפטית בעבירות שעוברים אחרים, אך לעת גזירת העונש נביא כל אלה במניין." - השופט חשין בע"פ 4998/95 **מדינת ישראל נ' גומז קרדוסו** (31.7.1997).

19. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות הסמים החמורות ובהן עבירת החזקת סם שלא לצריכה עצמית, הינה של הטלת עונשי מאסר משמעותיים תוך מתן בכורה מובהקת לשיקולי הגמול וההרתעה.

"על חומרתה המופלגת של עבירת החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית אין צורך להכביר מילים, ולא כל שכן כך הוא כאשר מדובר בכמות כה גדולה של סמים מסוג זה. הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכול, לשרת את מטרת הגמול לעברין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים, תהא אשר תהא הפונקציה אותה הוא ממלא בשרשרת זו של העברת הסם מיד ליד" - ע"פ 211/09 **אזולאי נ' מדינת ישראל** (22.6.2010).

20. כתב האישום שהנאשם הודה בעובדותיו מציין שהנאשם הוביל את הסמים עבור אחר. על יסוד נתון זה ההגנה הדגישה בטיעוניה לעונש את הטענה שהנאשם שימש כבלדר בלבד וביקשה להסתפק בהטלת מאסר לתקופה חד ספרתית.

21. סמים נועדו לצריכה ועל כן התהליך להפקת רווחים מהם הינו בדרך של סחר בהם, שבקצהו נמצא צרכן הסם. ומנגד, מקור נזקי הסמים טמון בעצם השימוש בסם. על כן מטרת העל של המלחמה בסמים הינה מניעת הגעת הסם אל המשתמש.

22. בדומה לסחר הכללי במוצרי צריכה כך גם בסחר בסמים, מוצר הצריכה איננו מגיע ישירות מהיבואן לצרכן אלא עובר דרך שרשרת הספקה בת מספר תחנות. כשמדובר בכמויות סם גדולות הדעת נותנת שהסמים מועברים מהגורם המייבא אל מספר סוחרים, המחלקים אותם בין מספר מפיצים, שכל אחד מהם מחלק את הכמות שברשותו לאנשי שטח המבצעים את מכירות הסם לצרכנים השונים.

מעריך ההפצה הוא אפוא מרכיב מרכזי חיוני בהוצאת מטרת העיסוק המסחרי בסמים אל הפועל, והוא מהווה את עמוד השדרה של התהליך, שבלעדיו אין קיום לשוק הסמים.

23. הבלדרות הינה מרכיב מובנה חשוב בכל מערך של הפצת סחורה. בתהליך הפצת סמים הבלדרות יכולה להתבצע בשלבים שונים. מיקומו של בלדר הסמים על סולם חומרת המעשה עשוי להיות שונה בכל אחד מהם. אינה דומה פעולת בלדרות של סם במהלך המרוחק מספר שלבים מהפעולה הראשונית של הגעת הסם לישראל אחרי שהסמים עברו כבר מספר ידיים ובכמות קטנה הרבה יותר מזו שיובאה, לפעולת בלדרות בה מועברת כמות גדולה של סם שיובאה לישראל אל בעלי הסמים או אל סוחר סמים גדול שאמור להפיץ את הסמים, במסגרת המהלכים הראשונים להכנסת הסם אל מערכת ההפצה.

24. הנסיבות הנוגעות לאירוע - מיקום תפיסת הנאשם, באזור מעלה רמון; העובדה שהנאשם הוביל ארבעה סוגי סמים; כמויות הסם הגדולות; והעובדה שהסמים היו בשק אחד במספר אריזות גדולות בהתאם לסוגי הסם - יכולות ללמד שהמדובר במהלכים הראשוניים אם לא במהלך הראשון של העברת הסם שיובא, לתוככי ישראל.

שווי הסמים שהנאשם הוביל הינו בהערכה גסה בסדר גודל של עשרות מיליוני שקלים.

רכוש בשווי כזה איננו נמסר לאדם זר, אלא למי שהוא קרוב ביותר למעגל הפנימי של המעורבים בפרשה ונאמן עליו.

25. מכלול הנסיבות כאמור ממקם את פעולת הבלדרות של הנאשם במקום גבוה על סולם החומרה.

26. יבואני הסמים והגורמים הבכירים בתחום הברחות הסמים דרך הגבולות היבשתיים

בישראל פועלים בעולם הצללים ומעשיהם העלולים להפלילם חשופים למספר מצומצם של אנשי אמונם. והלכה למעשה קשה מאוד לגורמי האכיפה להוכיח את מעורבותם הפלילית ולהעמידם לדין.

ההנעה וההפעלה של הסחר בסמים בפן המעשי מתבצעות על ידי אנשי אמצע הממלאים תפקידים שונים בשינוע הסמים מהגורם המייבא דרך סוחרים ומפיצים אל צרכן הסם, ופעילות זו המחייבת מגע עם גורמים שונים חשופה יותר ומאפשרת במקרים מסוימים להתחקות אחרי המעורבים ולהביא לתפיסתם והפללתם.

כך שהאפשרות המעשית לצמצום כמויות הסמים המגיעות לשוק ובעקבות זאת להפחתת כמויות הסם הנצרכות, טמונה בפגיעה במערך ההפצה.

27. הגם שמבחינת מידת האשם וחומרת המעשה יש הבדל בין מי שנמצא בראש פירמידת הסחר בסמים - היוזמים, המממנים, המייבאים וכיוב' - לאלה שאינם נמצאים ברום סולם העשייה העבריינית, הרי שמבחינה מעשית, דווקא פעולתם של האחרונים היא זו המקרבת את הסכנות הכרוכות בשימוש בסמים לכדי מימוש. לולא מעשיהם, הסם לא יגיע אל המשתמשים והנזק לא יגרם. הדבר דומה במידה מסוימת ליחס בין מי שמכין מטען חבלה למי שמניח אותו. כמובן שמבחינת יצירת הסיכון, האחריות המוסרית והחוקית ומידת האשם, מי שמכין את מטען החבלה ממוקם במקום גבוה יותר מזה שמניח אותו, אולם דווקא פעולתו של האחרון היא זו המממשת את הסיכון הטמון במעשה של הראשון ובלעדיה הנזק לא יגרם.

28. ואכן הפסיקה מתייחסת אל הדרגים המבצעים, התורמים להפצת הסמים ולהיווצרות הנזקים והפגיעות הנגרמים מצריכתם במלוא החומרה ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס אליהם הינה בהתאם.

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה הטמונה בעבירות סמים גם כאשר הנאשם משמש כבלדר, שכן **לשם מיגור נגע הסמים יש לנתק את שרשרת הפצת הסם ולטפל ביד קשה גם בבלדרים, אשר באמצעותם מועבר הסם אל הציבור, המהווים חוליה הכרחית במערכת הפצת הסמים ומשום כך יש לראות גם בהם גורם מהותי באותה מערכת המסבה נזק רב לחברה** (ע"פ 3820/09 מדינת ישראל נ' אוחיון, [פורסם בנבו] בפסקאות 16-17 (6.9.2009); ע"פ 1674/96 קנטו נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3), 722, 725 (9.9.1996)). כך בכלל וכך בפרט **כאשר מדובר בסמים המוגדרים כסמים "קשים" דוגמת הרואין, שפגיעתם רבה ולגביהם גובר עוד יותר הצורך בהטלת עונשים מרתיעים...** " - ע"פ 5065/15 אליף עבד אל קאדר נ' מדינת ישראל (20.4.2016).

בע"פ 3820/09 **מדינת ישראל נ' חיים אוהיון** (6.9.2009), נאמרו הדברים הבאים-

"אמנם המשיב לא היווה את החוליה המרכזית בשרשרת הפצת הסם, אך תפקידו במסגרתה היה חיוני, והוא "השיא תרומתו" בהסבת נזק חמור לחברה. מן המפורסמות הוא שמערכת הפצת הסמים נסמכת ונשענת על שירותיהם של אנשים רבים הממלאים לפעמים תפקידים של שליח או של בלדר. ברור שללא עזרתם של אלה לא הייתה המערכת הזאת מסוגלת לגרום את הנזק שהיא גורמת [ראו למשל ע"פ 5735/92 לוי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם בנבו], 26.5.1994)]. נקבע כי בסוג זה של עבירות יש להעניש בחומרה ראויה גם שליחים ובלדרים שכן "מערכת הפצת הסמים נסמכת ונשענת, במידה רבה, על שירותיהם של בעלי תפקידים (כביכול "משניים") כאלה".

ובע"פ 1282/07 **אילן בן אבו נ' מדינת ישראל** (25.7.2007) -

"... לסמים אין רגליים; הם זקוקים למי שיכין אותם, ישווק אותם ויוביל אותם ליעדיהם המפוקפקים. כל חוליה בשרשרת פשע זו ראויה לענישה, ולענישה מכאיבה."

29. בשל חריגות כמות הסמים לסוגיהם שהנאשם החזיק, קשה למצוא בפסיקה מקרים הדומים לענייננו, אך לשם קבלת קנה מידה אצין כי טווח הענישה על החזקת **עשרות גרמים בודדים של הרואין או קוקאין**, נע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל. פסק הדין שיובא להלן הוא אחד מיני רבים הקובע זאת.

"מסקירת הפסיקה בנושא עולה, כי אמנם קיים גיוון רב בענישה, אולם במקרים העוסקים בהחזקת סם מסוכן מסוג הרואין או קוקאין שלא לצריכה עצמית, בכמות של עשרות גרמים, נע טווח הענישה בין שלוש לחמש שנות מאסר -" ע"פ 15/4592 אשר מסעוד פדידה נ' מדינת ישראל (8.2.2016).

30. בע"פ 5050/13 **מחמד סוארכה נ' מדינת ישראל** (26.6.2014) דובר בנאשם שקשר קשר עם תושב ירדן להעביר לידי סמים מסוכנים מסוג הרואין וקוקאין. הוא צירף לקשר שניים אחרים שתפקידם היה להגיע אותו לנקודת מפגש ולקחת משם את הסמים. בהמשך לכך הסמים הובאו לנקודת המפגש והשניים הגיעו למקום ונטלו משם תיק ושק שהכילו **20 ק"ג הרואין ו-5 ק"ג קוקאין** וכן חומר ערבוב לסם. שלושת הנאשמים הודו בעובדות המתוארות והצדדים הסכימו שהתביעה תטען לנאשם 1 לעונש של 12 שנות מאסר ולנאשמים 2 ו-3 לעונש של 10 שנות מאסר. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל- 14 שנות מאסר והטיל על **הנאשם 1 מאסר למשך 12 שנים, על הנאשם 2 מאסר למשך 10 שנים ועל הנאשם 3 מאסר למשך 9 שנים**. הנאשמים ערערו על חומרת העונש ובית המשפט העליון **הפחית 15 חודשי מאסר לכל**

אחד מהם.

בע"פ 6371-12 **אבי שלום נ' מדינת ישראל** (10.12.2013) דובר בפרשת סחר בסמים מסוכנים שנתפסו בגבול ישראל מצרים ונשמרו בחטיבה המרחבית הדרומית של אוגדת עזה תחת השגחת קצין האג"ם. המערער שירת בעבר תחת פיקודו של קצין האג"ם והם נשארו בקשר חברי. בשלב מסוים הקצין סיפר למערער כי מתוקף תפקידו מגיעים אליו למשמורת סמים הנתפסים בגבול עד להעברתם למשטרת ישראל והמשטרה לא מגיעה לקחת את הסמים והמערער אמר לקצין כי באפשרותו למכור את הסמים, והשניים קשרו ביניהם קשר לסחור בסמים התפוסים ובסמים עתידיים שייתפסו לצורך עשיית רווח כספי. השניים סיכמו ביניהם כי המערער ישלם לקצין 30,000 ₪ לק"ג הרואין, ו- 10,000 ₪ לק"ג חשיש. במקביל קשר המערער קשר עם אחרים לסחור עמם בסמים שירכוש מהקצין. ובסך הכל רכש המערער מהקצין 10 ק"ג הרואין ו- 94 ק"ג חשיש, ומתוך סך התמורה בשווי 1,240,000 ₪, העביר המערער לקצין 320,000 ₪. ואת הסמים שרכש מכר המערער לאחר כאמור. בהמשך, במסגרת תרגיל שביצעה משטרת ישראל, המערער רכש מהקצין 51.5 ק"ג חשיש שתמורתם אמור היה לשלם לקצין כחצי מיליון ₪, וזאת על מנת למכור את הסמים לאותו אחר. הודאת המערער באה במסגרת הסדר טיעון בו סוכם שהמאשימה תטען לעונש של 11.5 שנות מאסר וההגנה תטען כהבנתה. ובית המשפט הטיל על המערער 11.5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס בסך 100,000 ₪ או שמונה חודשי מאסר תחתיו, פסילת רישיון נהיגה למשך שנה מיום השחרור ממאסר, וחילוט סך של 242,900 ₪, סך של 2,000 ₪, סך של 3,370 ₪, סך של \$6,139, ורכב מזדה.

בית המשפט העליון דחה את הערעור.

בע"פ 7657/10 יוסף הייב נ' מדינת ישראל (29.3.2012) המערער הגיע לגדר הגבול עם סוריה ומצידה השני של הגדר נזרקו לעברו **10 ק"ג סם מסוג הירואין**. המערער אסף את הסמים לתיק ועזב את המקום. לאחר מכן כשהבין שהתגלה על ידי כוחות הביטחון השליך את התיק והסתתר, עד שנעצר. המערער הורשע בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, ונידון ל- **9 שנות מאסר בפועל**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור, תוך אמירת הדברים הבאים:-

"על כן, חשובה היא השאלה אם הפונקציה שממלא הבלדר - התפקיד שמילא המערער - הופכת את התפקיד לחולייה מרכזית בתחום הפצת הסמים או שמא מדובר בתפקיד בעל חשיבות ותרומה שוליות. לעת הזו, איננו נדרשים לקבוע מסמרות בשאלה זו. זאת, משום שבמקרה הנדון ניתן להעריך את מרכזיות תפקידו של המערער בהסתמך על נתוניו

הייחודיים מבלי לקבוע כלל גורף בעניין. אומנם העבירה בה הורשע המערער הייתה החזקת סם, ואולם הנסיבות שאפפו את השגת הסם מבליטות את חשיבותו של המערער בהגעת הסם אל יעדו ואת מרכזיות תפקידו במערך הפצתו, אלמלא היה נתפס והפצתו הייתה נמנעת. אין ספק כי אם המערער לא היה נתפס, הסם היה מגיע אל יעדו, נמכר לאלפי אנשים וגורם נזק בהיקף רחב מאוד, שכן יש לזכור כי מכמות של כעשרה קילוגרמים של סם מסוג הרואין ניתן לחלץ אלפי מנות לצריכה. הצלחתו של המערער במשימתו הייתה תורמת רבות למיזם ההפצה ועל כן, למצער במקרה דנן, אין לייחס לו תפקיד שולי בלבד, כפי שטען... ההתמודדות עם תופעת הפצת הסמים המסוכנים בישראל מחייבת תחילה הכרה בתרומתם של כלל השחקנים במערך המסועף של שוק זה, ולאחר מכן חייבות הרשויות האמונות על הדבר, כל אחת בתחומה שלה, לפעול כדי ליצור מצב של חוסר-כדאיות לעסוק בהפצה עבור כלל חוליות שרשרת ההפצה, החל ביצרן, עובר בבלדר וכלה בסוחר... מן המכלול יוצא כי ההיגיון העומד בבסיס הרעיון של הגברת ההרתעה ככלי לוחמה בהתפשטות תופעת ההפצה של סמים והשימוש בהם אינו חל רק לגבי יצרני הסם והסוחרים בו, אלא גם לגבי הבלדרים שמובילים את הסם אל יעדו, שכן אלה, למצער לפי הנסיבות של המקרה דנן, ממלאים פונקציה חשובה במערך ההפצה הכולל. הנה-כי-כן, ככל שתבקש המערכת המשפטית להגדיר מדיניות ענישה ראויה שתתרום למיגור התופעה בישראל, הרי שאין אלא להחמיר בענישה כלפי כל המעורבים בהפצת הסמים, ובכלל זה הבלדרים - קבוצה שעליה נמנה המערער בענייננו... המסקנה היא שכפי שקבע בית המשפט המחוזי, השיקולים האישיים של המערער מתגמדים אל מול השיקול ההרתעתי והשמירה על האינטרס הציבורי. מכאן יוצא כי האיזון שעשה בית המשפט קמא הוא ראוי והעונש שהשית על המערער הוא סביר. לפיכך אין כאמור עילה להתערבות ערכאת הערעור בגזר דינו של בית המשפט קמא."

בע"פ 1713/09 מדינת ישראל נ' ענאן חוסיין (28.10.2009) המשיבים נשלחו על ידי אחרים

לגדר הגבול עם לבנון במטרה להביא סם מסוכן, ונתפסו על ידי כוחות הביטחון כשהם נושאים על גבם סם מסוג הרואין במשקל של למעלה מ - 30 ק"ג. הם הורשעו בעבירה

של החזקת סם שלא כדין ונידונו לשמונה שנות מאסר בפועל. המדינה ערערה על קולת העונש, והמשיבים ערערו על חומרתו (ע"פ 2195/09).

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה, והחמיר את עונשם של המשיבים ל- 10

שנות מאסר בפועל תוך אמירת הדברים הבאים:-

"אכן, המערערים הם אנשים צעירים, וכמוסכם על הכל הם **פעלו כבלדרים בלבד**, אולם הם היוו **אחת מחוליותיה של שרשרת הפצת הסם המסוכן, ומלחמה בנגע זה עשויה לנחול הצלחה רק אם ידעו הכל כי גם בעלי תפקידים "זוטרים" באותה שרשרת, יזכו לתגובה עונשית קשה וכואבת**. נוכח כמות הסם אותה הובילו המערערים, וכשאנו שמים לנגד עינינו את אשר היה סם זה מעולל לו הופץ בקרב המשתמשים בו, מחד, ורמת הענישה הנוהגת, מאידך, נראה לנו כי בית המשפט המחוזי **הקל בעניינם של המערערים**. לפיכך, ולאחר שנתנו את דעתנו להלכה לפיה אין בית משפט שלערעור ממצה את הדין עם נאשמים, אנו מחליטים לקבל את ערעור המדינה ולהעמיד את תקופת המאסר בה ישאו המערערים על 10 שנים."

31. העבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית חולשת על כל החזקת סם שלא לצריכה עצמית, בכל כמות שהיא. העונש הקבוע לצדה - 20 שנות מאסר - הוא העונש המירבי שניתן להטיל על מעשה עבירה אחת בכל כמות שהיא. העונש הקונקרטי נגזר בכל מקרה לגופו ומושפע במידה רבה מסוג וכמות הסם. מטבע הדברים טווחי הענישה על החזקת סמים מאותו סוג בכמויות שונות שומרים על פרופורציה מסוימת ביניהם, בהתאם לכמויות הסם המשתנות. אולם, בעוד שהעונש שניתן להשית על עבירה אחת של החזקת סם הוא בעל תקרה קבועה, אין גבול לכמות הסם שניתן להחזיק. כך שמסדר גודל מסוים של כמות סם הממקמת את נסיבות העבירה בקצה הגבוה של החומרה ומעלה, לא ניתן עוד להביא לביטוי את החומרה העודפת הנובעת מכמות הסם.

בהקשר זה מעניין לציין שהחוק האמריקאי, הפדראלי, קובע לעבירה ראשונה של ייבוא או יצוא הירואין **בכמות של 1 ק"ג ומעלה, מאסר שלא יפחת מ 10 שנים ועד מאסר עולם**. כשמדובר בעבירה שניה, העונש לא יפחת מ **15 שנות מאסר** (ראה סעיף 21 U.S. Code § 841(b)(1)).

32. כידוע, בענישת עבירות סמים, בדרך כלל המרכיבים המרכזיים המשפיעים על הערכת חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו הם סוג הסם וכמותו. כשמדובר באותו סוג סם או באותה קטגוריית סמים ובאותה כמות סמים, נקודת המוצא העונשית תהיה דומה. כאשר קיים פער בכמות הסמים העונש יושפע בהתאם, תוך שמירת פרופורציה מתאימה לעונש שהוטל על העבירה המתייחסת לכמות הסם האחרת - לחומרה ולקולה בהתאם לנתונים.

וכך, עונש המוטל על מעשה עבירה הנוגע לכמות גדולה במיוחד של סם מהווה נקודת התייחסות עליונה, מעין תקרה עונשית, בעלת השפעת שרשרת בענישת עבירות הסמים. אם נקבע שעונש של 15 שנות מאסר חמור מדי למעשה עבירה של החזקת 65 קילוגרם (!) של הירואין וקוקאין לצד 20 קילוגרם של חשיש ולמעלה משמונה וחצי קילוגרם של מתאמפטמין, נצטרך לקבוע

במקרים אחרים למשל, שהעונש ההולם להחזקת 20 קילוגרם הרואין צריך להיות קל משמעותית ממנו, ובהתאמה גם העונש על החזקת 10 קילוגרם הרואין, שבתורו ישפיע על העונש על החזקת חמישה קילוגרם הרואין, וכך הלאה. וכך כל סולם יחסיות ענישת עבירות הסמים ישתבש ויצטמק, הענישה תוקל וההרתעה תפחת, והאינטרס הציבורי ייפגע מאוד.

33. העונש המרבי הקבוע לעבירה משקף את חומרתה העקרונית של העבירה, כשלעצמה ובהשוואה לעבירות אחרות. הוא מסמן את הגבול העליון של העונש שניתן להטיל ובה בעת מאפשר הטלת העונש המרבי במלואו. כלומר העונש המרבי איננו רק נקודת התייחסות כללית שממנה נגזרים העונשים בגדרו אלא הוא עונש ישים העומד בפני עצמו אשר במקרים המצויים בדרגת החומרה הגבוהה ביותר של העבירה על בית המשפט להפעילו. (ראה והשווה ע"פ 4344/18 **אשרף גאבר נ' מדינת ישראל** (16.8.2019)).

34. עמדת הפסיקה בנוגע לעונש שיש להטיל על עבירות הסמים החמורות, נוקבת וחד משמעית. לא אחת נקבע כי בעבירות אלה כשמדובר בסמים קשים ובכמויות ניכרות, העונש ההולם איננו רחוק מן העונש המירבי הקבוע בחוק.

כך למשל, בע"פ 253/85 מדינת ישראל נ' יעיש בן מסעוד אוחיון (31.12.1985) דובר בעשיית עסקה בסם מסוכן - **הירואין במשקל 631 גרם**. בית המשפט הטיל על המשיב 3 שנות מאסר בפועל, ובית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את העונש על **6 שנות מאסר בפועל**, תוך אמירת הדברים הבאים -

"צודקת עורכת דין בן-אור שייצגה את המדינה, כי העונשים שהוטלו על המערערים חורגים מרמת הענישה המקובלת, וכי נסיבות המקרה חייבו עונש מאסר לתקופה ממושכת יותר. **מוכנים אנו גם לומר כי הענישה המתחייבת במקרים דוגמת המקרה שלפנינו צריכה לשאוף לגבול העליון של העונש שקבע המחוקק, ולא די כי נשלם מס שפתיים באמירה כי עיסוק בסמים "קשים" מחייב הטלת עונשים חמורים, שמפניהם מתגמד השיקול האישי של הנאשם. אמירה זו שאין "כיסוי" מאחוריה לא תתרום דבר למלחמה הבלתי נלאית שמצוים אנו להלחם במי שלמעשה סוחרים בנפשות לשם בצע כסף..."**

בע"פ 331/88 **יעקב בן יוסף חלובה נ' מדינת ישראל** (22.7.1990) דובר בניסיון לייבא לישראל **1.45 ק"ג הירואין**. הניסיון סוכל. בית המשפט המחוזי הטיל על המערערים 6 שנות מאסר בפועל, ובית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את העונש על **9 שנות מאסר בפועל**, ואמר -

"נראה לנו, כי הדין עם המדינה, כי העונש שהוטל אכן קל מדי ומצדיק את התערבותנו. כבר עמדנו בשורה ארוכה של פסקי-דין על החומרה המופלגת של עבירות סמים מן הסוג הנדון כאן. עבירות של יבוא סמים מטרתן לשלוח "חיצו" מוות לעבר צבור גדול ומהווים איום רציני על שלומם הבריאותי ואף על בטחונם" (ע"פ 179/88 [6]). על אחת כמה וכמה כאשר מדובר, כמו במקרה זה, בכמות אדירה של 1.450 ק"ג, שממנה ניתן להכין מנות סם לתושבי עיר שלמה. **במקרים אשר כאלה העונש ההולם והראוי הוא עונש שאיננו רחוק מן העונש המירבי שקבע המחוקק, ולנסיבות אישיות יכולה להיות השפעה מועטת בלבד. העונש שהוטל על-ידי בית המשפט קמא איננו נותן ביטוי מספיק למדיניות ענישה זו, ולפיכך החלטנו להתערב ולהחמיר. רק משום שבמקרה דנן לא בוצעה מזימתם של המערערים משום שהסם נתפס בדרך, ומשום מנהגנו שלא למצות את הדין עם משיבים בערעורי המדינה על קולת העונש, לא נטיל עליהם את מלוא העונש שהם ראויים לו...**"

ובע"פ 575/88 עטאף בן-אחמד עודה נ' מדינת ישראל (11.12.1988) - דובר במערער שקיבל בישראל שני קילו הרואין שיובאו מלבנון, לצורך הפצתם. בית המשפט המחוזי גזר עליו **12.5 שנות מאסר בפועל**. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש, תוך אמירת הדברים הבאים -

"העונש שנגזר על המערער הוא עונש חמור, וכך אכן צריך להיות העונש כאשר מדובר בעבירה של סחר בכמות כה גדולה של הירואין, הצפת המדינה בכמויות גדולות של סם, מעשה שהולך ומתרחב, יכולה להיבלם רק על-ידי עונשים מרתיעים ומשמעותיים. מי שנגרר אחרי מעשי עבירה המסכנים חיי אדם בצורה מפליגה, צריך לדעת אל נכון, כי אם יתפס יטופל עניינו בכל חומרת הדין. **הדגשנו, לא אחת, כי במציאות המצערות שנוצרה אצלנו צריכים העונשים בעניין הסחר בהירואין להיות חמורים ולשאוף, במידה רבה יותר מן המקובל בעבר, אל העונש המקסימלי שנקבע בחוק...**"

(ראה והשווה גם ע"פ 4211/91 מדינת ישראל נ' עלי אל מצרי (25.10.1993); ע"פ 6029/03 מדינת ישראל נ' גולן שמאי (9.2.04); ע"פ 3759/03 יצחק תמיר ואח' נ' מדינת ישראל (19.2.04)).

35. על בתי המשפט הדיוניים לממש מדיניות זו הלכה למעשה. העבריינים העוסקים בסמים ואלה השוקלים להצטרף אליהם אינם מתעניינים בעקרונות המובעים בפסקי הדין ואינם מתרשמים מהרטוריקה החריפה המתארת את חומרת התופעה ומגנה אותה. הדבר היחידי שמעניין אותם - העשוי להשפיע על בחירתם בהקשר זה, הוא השורה התחתונה של גזר הדין.

36. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

מעשה הנאשם חייב תיאום, הצטיידות, היערכות ופעולות מקדימות מכוונות. כך שהמדובר במעשה מתוכנן מראש.

בהתחשב בסוגי הסמים ובכמויות המדוברות יש להניח שמעורבים בפרשה אנשים נוספים, שזהותם והקשר שלהם למקרה לא התבררו. מכל מקום נסיבות הענין מלמדות בבירור שחלקו של הנאשם בביצוע העבירה מרכזי מאוד ומשמעותי. העברת הסמים למקום אליו יועדו הינה שלב חשוב בתהליך מימוש התכנית הפלילית של הפצת הסמים והנאשם ביצע אותו בעצמו תוך הובלת הסם ברכב שטח. לא למותר לציין שהנאשם לא מסר למשטרה פרטים על מעורבים אחרים בפרשה ועל חלקם בה.

בהתחשב בסוג הסמים ובכמותם יוצאת הדופן, הרי שהנזק שהיה צפוי להיגרם ממעשה הנאשם בהתפתחות הרגילה של הדברים הינו עצום ורב. בפועל, הסם נתפס על ידי המשטרה והתכנית להפצתו שובשה.

העיסוק בסמים בהקשרים כמו בענייננו נועד להפקת רווח כספי ויש להניח שגם במקרה זה בצע כסף הוא שהניע את הנאשם לבצע את העבירה.

37. המניע לביצוע עבירות הסחר בסמים והחזקת הסמים שלא לצריכה עצמית, הינו הפקת רווח כספי. משכך, ראוי לכלול בענישת מעשים כאלה גם רכיב כספי.

"אשר לעונש הקנס - צודקת התובעת המלומדת בטענתה, כי בעבירות הקשורות בסחר בסמים, מן הראוי הוא כי יוטלו עונשים כספיים, אשר יש בהם כדי לסכל את כוונת הרווח הכרוכה בעבירות הסמים. עבירות הסחר בסמים מבוצעות לשם השגת רווחים, תוך התעלמות אכזרית מהסיכון הרב לציבור הטמון בהפצת הסם. לפיכך, הנהיג המחוקק אמצעים לפגיעה ברכושם של סוחרי סמים, ואלה הם חילוט הרכוש, וכמובן הטלת קנסות כספיים גבוהים. כך ראוי להעניש בגין סחר בסמים ובגין החזקת סמים שלא לצריכה עצמית בדרך-כלל." - ע"פ 1872/98 מוחמד אבו-טאלב נ' מדינת ישראל (3.6.1999).

"ככלל, בעת ענישתם של העוסקים בסחר בסמים, יש ליתן משקל גדול לשאלת הרווח הכלכלי שנצמח מהעבירות. הסיבה לכך היא אופיין של עבירות אלה - הסחר בסם ולא השימוש של האדם הבודד - שכל כולן סובבות סביב בצע כסף. ענישה כלכלית מחמירה תורמת להרתעה של העבריין הספציפי ולהרתעת הרבים, והיא מהווה את תשובת המשקל ההולמת לעבירות כגון דא (ראו ע"פ 2996/09 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה שח (11.05.2011); ע"פ 5104/06 אנזור בניירישליל נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 14 (21.5.2007)). לכן יש הגיון, על פי אמת המידה של הלימת

העונש, בהטלת קנס ובחילוט, גם אם נגזר על נאשם מאסר של מספר שנים. - ע"פ 14/100 מדינת ישראל נ' סימנטוב מחטיב (10.12.2014).

38. גובה הקנס מושפע משיקולים שונים ובהם, סוג הסם וכמותו, שוויו הכספי, הרווח שניתן להפיק ממכירתו, ועוד, ובסופו של דבר הקנס אינו עומד בפני עצמו אלא הוא מרכיב בעונש הכולל - האמור לשמור על יחס הולם לחומרת מעשה העבירה ולמידת אשמו של הנאשם - שביחס אליו יש לתת את הדעת גם ליכולתו של הנאשם לעמוד בו.

סעיף 32 בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 קובע כי "בית המשפט רשאי להטיל על מי שהורשע בעבירה לפי פקודה זו, למעט בעבירה שנעברה לצריכתו העצמית של הנאשם, קנס פי חמישה משווי הסם שבו נעברה העבירה או משווי טובת ההנאה שהושגה בעבירה, או את הקנס שנקבע במפורש לעבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר."

ובאופן מעשי, הקנסות המוטלים על החזקת **עשרות גרם** הרואין או קוקאין שלא לצריכה עצמית, הם בסדרי גודל של עשרות אלפי שקלים. וכאן כאמור, הנאשם החזיק בעשרות קילוגרמים של סמים, שניתן להעריך את שווים במיליוני שקלים רבים (ראה ע"פ 671/19 אבוטבול נ' מדינת ישראל (7.10.2019), במסגרתו צוין שהשווי הכספי של 6.98 ק"ג קוקאין עומד על כ- 2.45 מיליון ₪. ות.פ. 16826-04-18 מדינת ישראל נ' חדד (14.7.2020) במסגרתו הוערך השווי של כ- 7.9 ק"ג קוקאין בסך שבין 2,777,250 ₪ ל- 4,761,000 ₪).

בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. כאן, מצבו הכלכלי של הנאשם לא הוכח.

בהתחשב במכלול הנתונים כאמור אני קובע כי מתחם הקנס ההולם בענייננו נע בין מאה לכמה מאות אלפי שקלים.

39. נוכח הסדר הטיעון שבגדרו הסכימו הצדדים על טווח ענישה שחלקו העליון הוא 15 שנות מאסר בפועל, ובהתחשב ביחסי הגומלין בין הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה לבין הסדרי טיעון בכל הנוגע למתחם הענישה וטווח הענישה, ובהינתן שהדיון במקרה זה איננו נוגע לדחיית ההסדר ולהטלת עונש מאסר חמור יותר על הנאשם, הרי שהשאלה שעל הפרק נוגעת למיקום העונש בהתחשב בהסדר, ובנסיבות אינני רואה צורך בקביעה מדויקת של גבולות מתחם עונש המאסר ההולם. (ראה והשווה ע"פ 6943/16 גנדי גלקין נ' מדינת ישראל (28.1.2018)).

40. ההגנה הפנתה למספר פסקי דין בתמיכה לעתירתה להקלה בעונשו של הנאשם.

קראתי את פסקי הדין ולא מצאתי שיש בהם כדי לסייע לנאשם. בארבעה מתוך חמשת פסקי הדין המדובר בכמויות סם קטנות לאין ערוך מכמויות הסם שבענייננו. בשניים מפסקי הדין בית המשפט קבע את העונש תוך חריגה ממתחם העונש ההולם שקבע משיקולי שיקום. ונסיבות ביצוע העבירות בכל המקרים שנדונו בפסקי הדין אינן דומות לענייננו.

אשר לפסק הדין בענין יוגב - ע"פ 5836/22 רמי יוגב נ' מדינת ישראל וערעור שכנגד - ע"פ 5946/22 (4.4.2023) אליו הפנתה ההגנה -

במקרה זה דובר בבעל תפקיד במערך הביטחון של חברת אל על אשר השתתף במזימה פלילית שנרקמה לייבוא קוקאין לישראל, במסגרתה תפקידו היה לקבל מבלדר מזוודה ולהוציאה מהנמל ללא בידוק. הוא עשה זאת ב-3 הזדמנויות ובדרך זו הועברו לישראל כ- 54 ק"ג של סם הקוקאין. עד המדינה בפרשה מסר כי הוא אמר למערער שהמזוודות שיש להעביר מכילות מטילי זהב וציין כי עליו לבדוק את תוכן. ובית המשפט קבע שהנאשם עצם את עינו בהקשר לאפשרות שהמזוודות מכילות סמים.

בית המשפט המחוזי הטיל עליו 12 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור תוך שהוא מעיר כי יתכן שאילו הוא היה גוזר את הדין בערכאה הדיונית העונש שהיה מטיל היה חמור יותר, אך נוכח כללי התערבות ערכאת הערעור בעונש, עתירת המדינה להחמרה בעונש נדחתה.

כפי שניתן לראות, כמות הסם המעורבת במקרה זה נמוכה מזו שבענייננו. ובנוסף לכך במקרה זה שירות המבחן המליץ להימנע ממאסר מאחורי סורג ובריא ובית המשפט התחשב בנתוני החיוביים של המשיב, בתרומתו לחברה עובר לביצוע העבירות, בפגיעה הקשה שנגרמה לו בעקבות הגילוי וההליך המשפטי ובעובדה שהוא היה נתון במעצר במשך כשנתיים וחצי. הערות בית המשפט העליון על העונש שנקבע ועל הסיבות לדחיית הערעור מדברות בעד עצמן.

41. לנאשם עבר פלילי הכולל הרשעה בעבירה של סיוע לסחר בסמים וסחר בסמים שביצע בשנת 2018, עליה נדון לתשעה חודשי מאסר בעבודות שירות ומאסרים על תנאי.

הנאשם טען כי הוא ביצע את המעשה מתוך מצוקה כלכלית ורצון להרוויח כסף קל. מניע זה יכול לחזור על עצמו ועלול לדחוף את הנאשם לשוב ולבצע עבירות דומות.

משכך, יש צורך בהרתעת הנאשם מפני ביצוע עבירה נוספת.

42. הפקת רווח כספי בקלות יחסית עלולה לפתות את הרבים לבצע עבירות סמים. הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות כאלה היא מטרה ממטרות הענישה בעבירות הסמים הקשות התומכת בהטלת עונש מאסר משמעותי.

43. נוכח סוגי הסמים שהנאשם הוביל וכמותם העצומה, שמעטים הם המקרים שנסיבותיהם דומות לענייננו, מקרה זה בוודאי נמנה על רף החומרה מהגבוהים ביותר של עבירת החזקת סם שלא לצריכה עצמית. חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו, הנזק העצום שהיה צפוי להיגרם מהשלמת המזימה הנפשעת של הנאשם וחבריו, ומידת אשמו של הנאשם, מצדיקים הטלת מאסר לתקופה המרבית הקבועה לעבירה בה הנאשם הורשע או לתקופה הקרובה לה מאוד. הסכמת התביעה להגביל את עצמה לעתירה לעונש מאסר של 15 שנים מגלמת די והותר את כלל הנתונים והנסיבות הנזקפים לזכות הנאשם - גילו הצעיר, הודאתו, נתוניו ונסיבותיו, הפגיעה שתיגרם לו ולמשפחתו מעונש המאסר, וסיכויי שיקומו.

44. נוכח כל האמור, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. 15 שנות מאסר בפועל, מיום מעצרו.

ב. שנה מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת סמים שהיא פשע.

ג. קנס בסך 100 אלף ₪ או 5 חודשי מאסר תחתיו.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום י'
ניסן תשפ"ה,
08/04/2025 במעמד
הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט בכיר